Kinh Tranh Luận 2
<blockquote>Kalama tri ân bạn tranngocdieu.nt ghi chép.</blockquote>
[24/07/2022 - 05:17 - tranngocdieu.nt]
Kinh trung đạo v.v... Trong đó có nhiều các nói 6 xúc, 6 thọ, 6 tưởng, 6 ái. Ngày hôm qua tôi nhớ tôi chưa có nói qua những vấn đề đó.
Tu 6 xúc có nghĩa là mình hạn chế những cái xúc không cần thiết.
[30/07/2022 - 02:37 - tranngocdieu.nt]
Tu 6 xúc là hạn thế những thứ va chạm không cần thiết. Tu 6 thọ cũng vậy, qua 6 tưởng cũng vậy. Đời trước mình chưa có biết Phật pháp thì mình buông trôi thả nổi. mắt mình muốn nhìn gì nó nhìn. Chổ nào mình muốn tới là mình tới, mình muốn ăn cái gì là mình ăn. Ai mình muốn gặp thì mình gặp, muốn nói gì mình nói, mình muốn nghĩ gì mình nghĩ. Nói chung là 6 xúc của mình nó tung hoành ngang dọc, không có một sự kềm chế nào hết. Không có một giới hạn, không có một sự chừng mực nào hết. Nhưng mà khi mình tu rồi quý vị thấy rõ ràng trước mình thích đi câu cá nhưng giờ mình tu rồi mình không còn ngó tới cần câu nữa. Chổ nào có cá nhiều cá ít mình cũng không để ý nữa. Kể cả những người bạn câu trước đây mình cũng không muốn gặp gỡ tiếp xúc với họ mà nói về chuyện câu cá nữa. Không chỉ riêng chuyện câu cá thôi, rồi bài bạc, ăn nhậu đàng đúm tụ tập v.v..Thì nói chung tất cả những gì nó liên quan tới chuyện câu cá thì mình dẹp qua một bên. Chữ xúc ở đây hiểu theo cái nghĩa tiếp xúc. Còn chữ xúc nói theo nghĩa rốt ráo là không để cho 6 căn của mình nó va chạm với những cái trần cảnh mà không có cần thiết như vậy. Quý vị thấy rõ ràng mình thọ giới bát quan ngày hôm qua tôi có nói. Thọ giới bát quan là mình hạn chế rất nhiều những hoạt động không cần thiết của 6 căn. Thí dụ như mình thấy sau 12 giờ trưa tất cả những cái gì thuộc về ăn uống coi như mình phải ghi nhớ để mà mình né tránh. Riêng cái giới thứ 6 thôi là mình thấy sau 12 giờ mình không có dây dưa đến những chuyện ăn uống. Và trọn ngày bát quan trai coi như mình không có âm nhạc, không có ca vũ nhạc kịch thì cái đó không phải tu xúc chứ còn gọi tu cái gì nữa. Còn tu thọ là trước đây mình có những niềm vui mà nó hoàn toàn là vô ích, vô nghĩa, vô bổ đối với đời sống tâm linh. Thí dụ như trước đây mình mê nhạc, mình mê tranh ảnh hội họa, mê nhiếp ảnh, mê kiến trúc, mê ăn uống, mê trang điểm, mê trang hoàng nội thất v.v...mê cờ tướng, võ thuật, yoga, bonsai cây cảnh, dã ngọai, du lịch, cắm trại v.v...Niềm vui đến từ rất nhiều nguồi nhưng mà biết Phật pháp rồi thì có những cái niềm vui mà mình phải bỏ đi. Bởi vì hễ mình còn tiếp tục chìm sâu trong đó thì mình không có khá về mặt tinh thần tâm linh được. Tu xúc là không để 6 căn tiếp xúc với những trần cảnh. Không để cho nó hoạt động không để cho nó làm việc không cần thiết. Cần thiết ở đây là không có lợi cho tâm linh.
Còn đối với 6 thọ cũng vậy. Có nghĩa là những cái buồn vui trước đây bây giờ mình phải xét lại hết. Trước đây mình không biết Phật pháp khơi khơi mình chịu đói, chịu lạnh, chịu nóng, chịu mệt mỏi, đổ mồ hôi là mình ngu gì mình đúc đầu vô chổ đó. Trước đây mình không biết Phật pháp những cảm xúc đó mình né được thì mình né. Bây giờ biết đạo rồi nhiều khi cái lạnh cái nóng là

điều cần thiết. Không biết các vị có nghe cái đó không? Khi mình biết đạo tồi nhiều khi cái lạnh, cái nóng, cái đói, cái đau, cái nhức là điều cần thiết. Ai đi tu thiền thì biết vô ở trong thiền viện ngồi vói người ta mình đau mình nhức mình biết chứ cũng ráng đúc cái đầu vô để mình ngồi, ngồi cho nó đau. Đã đi tu thiền thì cái chuyện đói, chuyện khát là cầm chắc rồi đó. Bởi vì vô thiền viện đâu phải lúc nào thức ăn cũng như ý mình đâu, nó ít hơn là cái nhu cầu của mình. Có lúc nó không có giống như là mình mong đợi. Thí dụ như mình là một tu sỹ, một tăng ni trong chùa, trong tự viện thì mình nói rằng những đói khát nóng lạnh là những cái nó rất là cần thiết. Bởi vì đời tu mà không có đói khát nóng lạnh thì đâu phải là đời tu nữa. Cái mền đắp không như là cái mền ngày xưa mình đắp. Nó vừa hôi, nó vừa thiếu ấm, mà nó vừa sót mà khi gặp mền rách, mền cũ vẫn phải chấp nhận. Nói như vậy tu qua 6 thọ có nghĩa là có nhiều khi có những cái thọ trước đây mình né tránh bây giờ mình phải chấp nhận nó và có những cái niềm vui trước đây mình thấy OK, bậy giờ mình thấy nó bậy bạ mình bỏ. Có nghĩa là đối với những gì mình thích, những gì làm cho mình vui, những gì làm cho mình sợ, mình buồn, mình chán, mình ngán, mình ghét thì tất cả những thứ đó bây giờ mình phải tính lại hết. Cái thọ nó có nghĩa là như vậy đó. tất cả những gì làm cho mình vui, những gì làm cho mình buồn, những gì làm cho mình cảm thấy không thoải mái xét lại trong đó có những cái phải bỏ đi, nhưng có những cái mình phải đứng lại, phải đối diện, phải chấp nhận nó. Đó là tu qua 6 thọ.

Còn tu qua 6 tưởng là sao? Ai học A tỳ đàm thì biết rồi, toàn bộ đời sống thường nhật của chúng ta là chìm sâu và gắm chặt trong 6 tưởng. nãy tôi có nói, mình thích nhiếp ảnh, hội họa, cây cảnh, võ thuật, du lịch, giao tiếp, chữ nghĩa, văn chương âm nhạc, triết học v.v...thì tất cả cái đó đều là thế giới của tưởng hết. Tôi có nói mình sống ở đời mình biết về cái nhận thức nó có 3 cái biết:

- Cái biết của thức là cái biết của 6 giác quan nhãn, nhỉ, tỷ, thiệt, thân và ý
- Cái biết của tưởng là bằng cái biết của tâm sở tưởng, cái biết bằng kinh nghiệm, bằng hồi ức, nói nôm na cho dễ hiểu vậy đi.
- Cái biết của trí là cái nhận thức cái bản chất rốt ráo của các pháp thông qua hai phạm trù nhân quả và tam tướng. Thì cái biết thứ ba này được gọi là cái biết của trí.

Còn toàn bộ cái biết còn lại đều là của thức và của tưởng. mà cái biết của thức thì nó rất là đơn thuần. Thí dụ như cái biết của mắt của tai nó chỉ là sự chụp hình thôi. Còn cái đánh giá, cái nhận xét cái sự quy kết giá trị toàn là nằm ở trong phần tưởng. Mình tu về 6 tưởng có nghĩa rằng mình nhìn về thế giới này mình hạn chế những cái ảo giác, những cái ảo vọng, những cái giả tưởng về nó. Thí dụ như trước đây mình thấy cáo đó nó đẹp mình đầu tư thời gian tiền bạc công sức cho nó bây giờ mình thấy nó hông cần thiết nữa mình bỏ đó là tu 6 tưởng. Trước đây mình thấy cái đó nó là cần thiết nhưng bây giờ phải xét lại những cái cảm nhận, những cái hồi ức, những kinh nghiệm cuộc đời mình phải xét lại rất là nhiều thứ. Tôi nói rồi ngày trước mình chưa biết đạo mình có rất nhiều cái đam mê, những cái kiến tức của mình về khoa học về nghệ thuật, về tôn giao về xã hội về triết lý v.v...Những cái đó nếu mà nói rốt ráo nó chỉ là những ảo tưởng thôi.

[30/07/2022 - 11:13 - tranngocdieu.nt]

Bởi vì các vị thấy mà ngay cả những công thức khoa học mình cho nó là bất di bất dịch, nó là những hằng số bất di bất dịch. Nhưng mà thật ra những công thức đó ở một thời điểm nào đó nó không còn giá trị, nó không như mình nghĩ nữa. Các vị có đề ý thấy không như thời ngày xửa ngày xưa cái nền công nghệ hàng không thì một chiếc máy bay người ta dùng đến cánh quạt càng lớn càng tốt. Theo như tôi được biết thì những chiếc máy bay buổi đầu để khởi động chiếc máy bay là phải có ít nhất là hai người họ phải khởi động cái cánh quạt của nó trước, tiếp sức cho nó bằng cách là họ chạy vòng quanh chiếc máy bay để giúp nó khởi động 2 cái cánh dần dần về sau cái cánh càng nhỏ dần và người ta vẫn còn bị kẹt trong cái hình thức của chiếc máy bay nó phải là hình thon, mũi phải nhọn để nó lao về phía trước. Nhưng dần dần người ta mới thấy rằng những khái niệm đó phải thay đổi. Chẳng hạn như hình dẹt, hình đĩa nó là mẫu hình lý tưởng để đạt tới vận tốc phải nói là không tưởng. Thì ở vận tốc như là những cái UFOs những cái đĩa bay không còn hình thức hình thuôn, hình thon, mũi nhọn như xưa giờ mình nghĩ. vật thể mà bay không xác định ta lại thấy nó là hình dẹt, nó là hình đĩa mà nó vẫn đạt tới một vận tốc kinh hồn. Nói như vậy những khái niệm của mình về vật lý, về động học đôi khi phải xét lại. Hoặc là trước giờ có những khái niệm về thẩm mỹ không như mình nghĩ. Ngày xửa ngày xưa chẳng hạn như bên Tàu đời nhà Đường người ta quan

niệm người đàn bà phải đẩy đà phốt phát, mập mạp thì mới hấp dẫn, gợi cảm. mà qua tới đời Tống thì cũng người Tàu thì thời gian không bao lâu, chỉ thay đổi triều đại thôi. Nhưng mà qua những cái quy chế mặc định về văn hóa xã hội thì lúc bấy giờ ái thẩm mỹ của người ta nó thay đổi đi. Người ta thấy cái đẫy đà phốt phát nó là một sự nặng nề, sự thô kệch và thay vào đó là người đới Tống họ lại yêu cái gì nó thướt tha nó mong manh, thậm chí là ủy mị yếu ớt. cho nên nhu7gn4 cái đó thông qua tranh ảnh của đường Tống mình thấy Dương Quý Phi được gọi là người đẹp bởi vì nàng rất đẫy đà phốp phát. Nhưng mà sang đời nhà Tống thì cái nét đẹp của phụ nữ Trung Quốc được thể hiện qua cái nhân dáng rất là mong manh, rất là yếu đuối, rất là lả lướt rất là mỏng mảnh. Thì nói như vậy là những khái niệm của mình về khoa học hay về thẩm mỹ tùy thời đại mà nó có những thay đổi vì nó là tưởng, là vọng tưởng mà, nó là ảo giác. Tu về 6 tưởng ở đây có nghĩa rằng là đương nhiên ý thức rằng toàn bộ những giá trị được lưu hành trân trọng trong nhân gian đều là những ước lệ, giá trị của nó rất đỗi tương đối. Từ đó chúng ta đi xa hơn. Trước chúng ta chìm đắm trong những giá trị do tham, do sân, do si của chúng sinh nó tọa ra. Thí dụ như những giá trị về hội họa, kiến trúc nhưng bây giờ khi mình tu tập theo Phật dạy rồi đó mình hướng tới cái tưởng cao hơn. Thí dụ như giờ mình tập nhìn vào cái dơ của thân thể, nhìn vào cái phù du của thân xác qua cái hình ảnh về bộ xương, niệm chết v.v...Ngay cả niệm Phật cũng là tưởng
[31/07/2022 - 07:57 - tranngocdieu.nt]
Bởi vì nó không phải là thực thể rốt ráo của các pháp. Ân đức của Đức Phật buổi đầu mình niệm Phật là qua những cái gì mình được nghe được biết từ tăng ni, từ bạn đạo hay là từ kinh sách thôi. Tất cả những cái đó đều là tưởng hết, giống như cái tưởng được nâng cấp. Nâng cấp ở đây có nghĩa là mình không chìm đắm vào những cái mặc định, những cái ước lệ của nhân gian nữa mà lúc bấy giờ mình hướng đến những cái tưởng nào mà nó làm cho thăng hoa đời sống tâm linh tinh thần của mình. Tu về 6 tưởng là như vậy. Chỉ là nhận thức thôi, sống trong vỏ ngoài của vạn hữu, nhưng mà cái vỏ ngoài này lúc bấy giờ nó được nhìn ngắm từ những góc độ khác, từ những chiều cao khác, từ những nội dung những lý tưởng khác đó là tu tập qua 6 tưởng.

Tôi e rằng tôi nói cái này nó rất là khô khan cho một số người nhưng mà nghe vài lần ngồi nghĩ ngẫm ngẫm rồi sẽ thấm. Thì cái bài kinh này nhìn thoáng qua là mình thấy nó rất là nặng, rất là thô. Nội dung kinh nói về cái đề tài mình thấy cái tựa đề là "Kinh Tranh Luận" mình thấy nó ầm ỉ nó ồn ào, nó náo nhiệt, nó chộn rộn. Nhưng mà thực ra đọc kỹ nội dung bài kinh này Đức Phật nói về giáo lý Duyên khởi. Ở đời này mọi thứ không phải tự nhiên mà có. Thứ 2 các pháp luôn luôn có những tác động qua lại với nhau. Thí dụ như không phải khoi khơi mà chúng ta có nỗi khổ niềm đau. Không phải khơi khơi mà chúng ta có những buồn vui thiện ác. mà tất cả những cái đó đều có những quan hệ chặt chẽ với vô vàn những điều kiện những tác động chung quanh. Và nói như vậy có nghĩa rằng ở trong đời sống này của mình không có cái gì tự nhiên mà có và cũng không có cái gì bản thân nó không để lại một tác động nhất định lên cái khác. Cái nhận thức này rất là quan trọng. Không có gì tự nhiên mà có. Không có gì trên đời này mà nó nhỏ nó yếu đến mức không để lại một tác động lên một thứ khác. Thí dụ như một sợi tóc, một hạt bụi, một chiếc là me. Thường nghĩ tới lá người ta nghĩ đến là chuối, là bàng thì nó mới đủ lớn đủ to để làm nên một cái gì đó, để lại một dấu ấn, một dấu vết gì đó cho cuộc đời. Mà thật ra nói vậy là không đúng. Bởi vì một cái là me ở vào hoàn cảnh đặc biệt nào đó nó có thể gợi nhớ cho chúng ta cả một thời sinh viên. Con đường dưới tán cây dài bóng mát.... Con đường có là me bay. Rồi một sợi tóc trong hoàn cảnh đặc biệt nào đó nó gợi nhớ cho chúng ta cả một chân trời một ký ức. Một hạt bụi nhỏ như vậy đó nó có thể bay trong gió nhưng mà có thể làm cho mình bị tai nạn trên đường nếu mà mình đang chạy xe hai bánh, bụi nó vô mắt mình nhằm lúc không an toàn thì nó có thể gây ra tai nạn, chỉ 1 chút bụi trong mắt thôi. Nói như vậy có nghĩa rằng là không có gì trên đời này tự dưng mà có và cũng không có gì trên đời này nhỏ, nhẹ, mỏng đến mức không để lại một cía tác động nhất định lên một thứ khác dù đó là một sợi tóc hay một lá me. Nói như vậy mình hãy cẩn trọng với từng cái suy nghĩ của mình. Cẩn trọng với từng biểu lộ những bày tỏ lớn nhỏ của mình. Tu tập là tu tập chổ đó. hãy luôn luôn nhớ rằng bất cứ cái gì nhỏ xíu trên đời nó vẫn có thể là cái căn cớ mờ gọi để khởi đầu cho một sự cố sự kiện nào đó rất đổi quan trọng. Sáng hôm nay thay vì tôi gặp ông A mà tôi gặp bà B chính sự gặp gỡ đó bản thân tôi cũng không ngờ nó mở đầu cho một cái vận mệnh của đời tôi. Tôi ví dụ

như vậy. Nó làm xáo trộn cái nhận thức của tôi về đời sống. Mà cái chuyện xáo trộn đó nó bắt đầu từ những cảm xúc, từ những nhận thức rất là nhỏ mà bản thân tôi không có nhận ra. Cho nên cái nhận thức về duyên khởi nó quan trọng ở chổ đó. Có nghĩa là chỉ cuộc gặp gỡ ai đó thôi nó đủ làm thay đổi cuộc đời của mình. Một trang sách, một tờ báo, một mẫu tin nhắn trên internet. Chính tất thảy những thứ đó hoàn toàn có thể để lại dâu ấn cực kỳ quan trọng cho cuộc đời của mình. Cho nên tinh thần của giáo lý duyên khởi là gì. Là cho chúng ta một bài học rất lớn là mọi thứ không phải tự nhiên mà có. Từ đó chúng ta phải có trách nhiệm với tất cả những gì mình nói làm và suy nghĩ. Tây họ có một câu rất là hay: "Hãy cẩn trọng với từng tư tưởng, từng suy nghĩ" là vì sao? Vì một tư tưởng được lặp lại nhiều lần nó sẽ biến thành ra nhận thức, nhận thức sẽ dẫn đến hành động và hành động dẫn đến định phần, cái vận mệnh cho cuộc đời của chúng ta. Đây là một câu thần chú mà tôi nghĩ rằng tất cả các Phật tử phải nhớ. Tôi nhắc lại, đứng coi nhẹ những dòng tư tưởng chỉ thoáng qua trong đầu của mình vì một khi những dòng tư tưởng như vậy đó lặp đi lặp lại chừng 5 - 3 lần nó sẽ thành ra là một cái nhận thức của riêng là vốn liếng của mình. và khi nhna65 thức nó trở thành vốn liếng của riêng thì nó sẽ trở thành một phần nhân cách của mình, nó trở thành ra một phần cái tâm linh tinh thần của mình và từ đó nó hình thành ra những hành động. Chúng ta hành động luôn dựa trên những nhận thức. Cho nên những suy nghĩ thoáng qua nó đcượ lặp đi lặp lại nhiều lần sẽ trở thành nhận thức. Nhận thức sẽ trở thành hành động và hành động sẽ dẫn đến số phận. Cho nên giáo lý duyên khởi quan trọng là quan trọng như vậy đó.

Bài kinh này là nói về giáo lý duyên khởi. Thì ở đây Ngài nói rằng thứ nhất là vì đâu những đấu tranh mà có là do ái và ích kỷ. Ái là gom vô, ích kỷ là không muốn cho ra. Thứ hai do đâu là có ái là từ ý muốn mà có, ý muốn có từ những sai biệt trong trần cảnh. Những sai biệt đó có từ xúc. Ngày hôm qua tôi nhớ tôi có nói là những cái sai biệt trong trần cảnh nó có từ đâu. Trong chú giải có nói rằng đó là do cái bản tính vô thường của các pháp lúc vầy lúc khác. Đối với bậc hiền trí thì cái lúc vầy lúc khác, cái sự đa dạng của các pháp nó làm cho các Ngài nhàm chán. Còn mình cái lúc vầy lúc khác nó làm cho mình thấy thích. Bà Achanet có cho chúng ta cái bài học rất là hay về kinh nghiệm quán khổ. Quán khổ là sao? Bà không có sáng tác ra một cái giáo lý gì hết mà bà chỉ mô tả sinh động những được nói đến một cách khô khan vắn tắt ngắn gọn ở trong kinh điển mà thôi. Bà nói hãy ngồi xuống để thấy rằng toàn bộ đời sống là một dòng chảy của nổi khổ niềm đau là xong. Cái mà chúng ta gọi là hạnh phúc thực ra nó làm những giải pháp cho đau khổ mà thôi. Tôi ví dụ mình ngồi lâu quá mình thấy đau, thấy nhức mỏi, thấy mệt. Lúc đó mình sẽ thay đổi mình đổi thế ngồi hoặc là mình đứng dậy mình đi hoặc là mình đi vào giường mình nằm. Thì khi mình bắt đầu đi, khi mình bắt đầu nằm thì mình cảm thấy thoải mái và mình gọi tên cái sự thoải mái đó là hạnh phúc, là an lạc, là sự dễ chịu, là sự khoái lạc, là khoái cảm v.v... Có một điều nếu nhìn sâu nhìn sát vào sẽ thấy rằng cái hạnh phúc đó, cái sự an lạc, sự dễ chịu đó thực ra nó đến từ nền tảng của cái đau nhức hồi nãy. Khi cía đau nhức đó nó được giải tỏa, nó được biến thể, nó được giải quyết thì lập tức mình gọi tên cho cái sự biến thể cái sự giải tỏa đó là hạnh phúc chỉ vậy thôi. Cái diểm này là điểm rất là đặc biệt. Cho nên cái sự sai biệt của trần cảnh nó làm cho mình cảm thấy đời sống này nó trở nên phong phú và đa dạng. và mình yêu mê cía đa dạng phong phú đó bằng cái sự làm việc, bằng cái sự hoạt động của 6 xúc. Có nghĩa là lúc vầy lúc khác. Thí dụ như hồi nãy có nói mình đau nhức mình đổi thế mình trở oai nghi thì cũng vậy. Chính vì 6 căn làm việc ở một mức độ ở một cướng độ cao quá, mệt mỏi quá thì mình thay đổi bằng một cái căn khác. Ngồi nhức mỏi quá mình đứng dậy mình đi uống nước. Bước ra ngoài sân ngoài thềm mình hít thở một chút. Một chút mùi hoa là, hoa bưởi ngoài sân. một chút gió đêm, một chút sương khuy, một chút nắng sớm nó làm cho mình cảm thấy dễ chịu và tất thảy những sự thay đổi đó rõ ràng trong mắt một bậc thánh nó là sự vô thường. Nhưng má trong cái suy nghĩ, trong cái nhận thức của phàm phu thì tất cả những sự thay đổi đó nó làm cho mình thấy đời sống này nó đa dạng hơn, nó đáng yêu hơn. và cái gì nó giúp cho mình nhận ra sự đa dạng đó chính là 6 xúc.

Tiếp theo 6 xúc nó có từ đâu. Ngài nói rằng do danh sắc. Cái này ai có học A tỳ đàm thì biết danh sắc tức là sự có mặt của 5 uẩn. Cái uẩn mình càng nhiều thì mình mới có đủ 6 xúc. Tôi ví dụ như cõi vô sắc tì chỉ có 1 danh uẩn, cõi vô tưởng chỉ có 1 sắc uẩn. Chỉ có cõi ngũ uẩn mới có đủ 6 căn, 6 thức, 6 xúc, 6 ái, 6 tưởng. Quý vị thấy không cõi vô sắc chỉ 1 có 1 danh uẩn thôi. Cho nên nó không

có được cái sự phong phú sự đa dạng của các trần. Ở cõi vô tưởng chỉ có 1 sắc uẩn cho nên vấn đề tâm thức là coi như không có rồi, đó là những pho tượng thôi. Riêng cái cõi ngũ uẩn thì mới có đủ 6 căn, 6 thức, 6 xúc, 6 ái, 6 tưởng. Từ cái chổ mà nó có đủ 5 uẩn thì nó mới có đủ danh sắc. Và chính có đủ danh sắc nó mới có đủ 6 xúc. Cho nên mình phải hiểu cái đó.

Trong đây có một cái câu nữa: "Vì đâu mà chúng sinh có những ý niệm tôi, của tôi". Chính do cái ước muốn mà nó có. Chữ ước muốn từ tiếng Pali là vicca. Chính do ước muốn mà có ý niệm tôi và của tôi. Các vị tinh ý một chút các vị sẽ thấy là cái bài kinh này mang cái tựa đề rất là thô đó là Kinh Tranh Luận nhưng thật ra nếu mà gom gọn cái nội dung kinh này lại thì có lẽ cái tựa mà mình phải sửa lại một chút dĩ nhiên mình nói ở đây cho vui thôi. Tức là những cái rồi rắm trong cuộc đời này nó được hình thành như thế nào? Những cái rối rắm đó nếu mình nói hteo A tỳ đàm nói được gọi tên bằng cái chữ rất là chuyên môn đó là khổ. Tất cả những rối rắm đó nó là nỗi khổ trần ai nó có từ đâu. Trong đây nói nó rất là dài, nhiều nhưng nói ngắn gọn lại nó từ tập đế mà ra. Gói gọn nội dung kinh này xác định khổ đế do tập đế mà ra theo nguyên tắc của lý duyên khởi. Nguyên cái bài kinh này, cả bài kinh này, trọn bài kinh này chỉ nói đến một nội dung này thôi. Tức là nội dung kinh này xác định khổ đế do tập đế mà ra theo nguyên tắc của lý duyên khởi. Cái này có thì mới có cái kia - đó là nguyên tắc của lý duyên khởi. Đây là nguyên tắc rất nổi tiếng thời Phật. Cái này không thì cái kia không. Cái này sanh thì cái kia sanh. Và cái này diệt thì cái kia diệt.
[06/08/2022 - 01:46 - tranngocdieu.nt]
Imasmiṃ sati, idaṃ hoti;
imass`uppādā, idaṃ uppajjati;
imasmiṃ asati, idaṃ na hoti;
imassa nirodhā, idaṃ nirujjhati.
Cái này có thì cái kia có
Cái này sanh thì cái kia sanh
Cái này không thì cái kia không
Cái này diệt thì cái kia diệt

Cái vị hóa phạt hỏi từ đâu mà có xúc thì Đức Phật nói là do duyên danh và sắc mà có xúc. Ở cõi sắc giới, cõi ngũ uẩn thì mới có đủ 6 xúc, 6 thọ, 6 tưởng. Riêng về cõi chỉ có sắc hoặc danh thì không có đủ. Như vậy muốn có đủ 6 xúc thì phải có đủ danh và sắc. Còn ý niệm cho rằng đây là tôi và của tôi thì nó từ đâu mà ra, nó do cái ý muốn của mình. Mình khổ là mình bị chìm trong cái tôi và của tôi. Tôi nhắc lại một chuyện quan trọng mà quý vị bắt buộc phải ghi nhớ. Nếu mà quý vị thật sự muốn né được cái khổ, tránh được, hạn chế được nỗi khổ niềm đau dầu tiên phải dùng phương pháp "tự kỷ yếm thị". Có nghĩa là luôn luôn tâm niệm đây là giả, thấy vậy mà không phải vậy, tưởng của mình mà không phải là của mình. Câu thần chú này đọc đi đọc lại nhiều lần thì nó trở thành ra là máu huyết là xương tủy của mình. Chứ còn học đạo mà học kiểu cà lớt cà lớt, bắt chước nhười ta nói như vẹt như sao như két, nhưng mà khi đụng chuyện vẫn nổi điên như thường. Không phải là Phật nói sai mà do mình không có thực tập. Cứ thường xuyên tập tại sao tôi khổ, tại sao tôi nổi giận cái này thực sự không phải là của tôi. Bởi vì nếu nó là của tôi thì tôi không có khổ không có nổi điên như thế này. Cứ nhờ là tôi đâu có muốn bị người ta nói như vầy nhưng mà tại sao tôi bị thật ra mọi thứ nó không nằm trong tầm kiểm soát của tôi. Cứ nhớ tôi không muốn như vậy mà nó vẫn như vậy. Giờ vấn đề nó nằm ở chổ nào? Cứ luôn tâm niệm như vậy. Chính tâm niệm này nó làm cho mình cảm thấy nhẹ nhàng. Còn đằng này bình thường không có suy tư như vậy ở trong Kinh Phật có chữ gathira maskati tức là cái thói quen trầm tư. Cái này nó quan trọng lắm đây là điều kiện tiên quyết để mà trao dồi trí tuệ. Cái thói quen trầm tư là cái chuyện gì mình cũng có thể làm cái đề tài mình suy tưởng về Phật pháp hết thì lâu ngày mình có thể nhìn một cái chiếc lá mình nghĩ ra được vô số vấn đề giáo lý. Mình nhìn một cái hòn sỏi, một hạt cát, nhìn cái giọt nước, nhìn cái quạt máy, cái đồng hồ, cái cây bút hay là con dao, cái tô, cái muỗng, cái nĩa, cái chén, cái thùng, cái thau, cái chậu, cái lu, cái hũ, tất thãy những cái món đó mình nhìn cái gì mình cũng có thể liên tưởng đến một vấn đề giáo lý nào đó. Tôi chưa bao giờ khờ dại đến mức mà tự nhận mình là người thông minh. Chưa bao giờ tôi khờ dại đến mức tự nhận mình là người uyên bác. Tôi chưa bao giờ dại khờ đến mức làm cái chuyện ngu xuẩn như vậy. Nhưng cái chuyện này tôi dám nhận là bất cứ hình ảnh

nào xung quanh tôi từ một tấm dẻ lau, cho đến một cây bút, một cây chổi, cái đồ hốt rác, cái đồng hồ, cái quạt máy, cái bàn, cái ghế thì tôi xon đoan chắc 1000% rằng tất cả cái gì tôi nhìn thấy nó đều có tể là đề tài cho một bài pháp 2 tiếng đồng hồ thoải mái. Lý do không phải là tôi giỏi mà tôi là người có khả năng suy tư. Và cái suy tư đây không phải là sự thông minh mà nó là một sự va chạm. Nó có được những cái va chạm. Nếu mà nói tôi là người từng trải thì chữ đó tôi không dám nhận nhưng mà những cái sốc mà tôi gặp phải trong đời tu của tôi. Trong những cái buồn vui của đời sống. Tôi chỉ lấy ra 1/4 thôi mà tôi cho các vị các vị có thể nổi điên lên. Mà tôi không điên có nghãi là tôi đã khá lắm rồi. là tất cả những cái đó nó có từ đâu. Nó có từ cái pháp môn mà tôi gọi đó là tự kỹ ám thị. Tự tôi phải cức tôi chứ, cừng nào thành thánh hẵn hay mà trước mắt tự tôi phải cứu tôi bằng cái cách nào đó tụ tôi dạy tôi rằng mình phải tự cứu mình. Chứ không có thầy bà, không có người thân, bè bạn nào cức mình hết. Chỉ có mình cứu mình thôi. và lâu nagy2 tôi có thể làm được một việc đó là tôi có thể nhìn cái gì tôi cũng nghĩ ra vấn đề giáo lý hết. Và tôi gọi đó chính là cái thói quen trầm tư. Cái đó nó rất là quan trọng.
[07/08/2022 - 12:21 - tranngocdieu.nt]
Câu tiếp theo mới quan trọng. Xúc có từ danh sắc, từ sự có mặt của danh sắc.
Câu hỏi tiếp theo là danh sắc có từ đâu?
làm sao chấm dứt danh sắc là giải quyết triệt để tất cả sự có mặt của tất cả các tưởng. Mà nói theo A tỳ đàm tưởng không bao giờ có mặt một mình mà
[07/08/2022 - 01:12 - tranngocdieu.nt]
(phút 37 kg nghe dc)
mà tui té một cái ịch từ trên lầu 18 xuống thẳng tới đất không thông qua một trạm trung chuyển nào hết. Nó rớt như thể bị ai đó xô vậy đó, không hiểu vì sao mà cuối cùng mình cũng leo trở vô được. Cái này thuộc về tai nạn chứ thần thông gì nổi. Cái vấn đề của đoạn kệ này là làm sao mà để giải quyết được tất cả những nổi khổ niềm đau. Các vị có thấy trong trong đây cái câu hỏi của đoạn kệ 873 rất là hay. Thay vì hỏi làm sao để hết khổ thì câu hỏi lại là làm sao để hết khổ và lạc. Câu này nó sâu ở chổ đó. Cái cách hỏi thông thường mà chúng ta có thể hình dung, có thể tưởng tượng được người ta hỏi như vậy mới đúng chứ. Mình phải làm sao mà để cho hết khổ. Còn ở đây cái câu hỏi nó nằm ngoài dự tưởng của chúng ta là làm sao mà chấm dứt được cả khổ và vui. Thì bởi vì đối với một người mà hiểu đạo chúng ta biết rằng khổ và vui nó vốn dĩ là 2 mặt của một đồng tiền cái mà mình gọi là hạnh phúc nó chỉ là cái giây phút vắng mặt của đau khổ thôi. Cái khổ nó nằm ở chổ đó đó. Nói một cách khác hạnh phúc nó chỉ là giải pháp cho những đau khổ. Hồi nãy tôi có nói ngồi lâu quá chịu không nổi mới là thay đổi cái tư thế đi hay là nằm và chính sự thay đổi đó làm cho chúng ta cảm thấy dễ chịu. Thật ra cái sự thay đổi đó chỉ là giải pháp chứ tự thân nó không có gì để mà hạnh phúc hết. Ở đây ai có học về sinh vật học, về cơ thể học, về giải phẫu học thì chúng ta sẽ thấy rằng toàn bộ cái gọi là sự sung sướng, sự thoải mái, sự khoái cảm của thân thể nó có từ đâu? Vốn dĩ không có, những sự khoái cảm, khóai lạc nếu mình nghĩ đến cái gốc gác hình thành của nó mình thấy mình nản lắm. Quý vị cứ để ý từ cái cổ họng đi ra đấn chót lưỡi không phải chổ nào nó cũng cảm nhận được cái vị đâu quý vị. Không phải là vị giác nó trải đầy trên cái lưỡi đâu. Và cái vị làm ơn lên trên internet bữa hôm có cô Phật tử cổ chuyển tôi coi mà tôi giật mình. Cái lưỡi của mình thì cái đoạn này nó cảm nhận vị đắng, cái đoạn này nó cảm nhận vị ngọt dễ sợ chưa. Còn cái chổ này để cái gì vô đây nó cũng trớt quớt hết không có cảm nhận được. Nếu mà mình biết được cái cấu trúc sinh học của cơ thể mình thì mình mới thấy nó nản lắm. Mọi thứ nó không có như mình nghĩ. Nói như vậy cái gọi là hạnh phúc hay đâu khổ nó hoàn toàn là một thứ ảo giác. Mà đối với một bậc Thánh hoặc là đối với một vị hành giả mà tu đúng thì họ mới có cơ hội để mà họ nhìn ngắm và thấm thía thế nào là hạnh phúc và thế nào là đau khổ thì ra tụi nó là anh em ruột. Hai cái anh này là anh em ruột, anh ruột là anh đau khổ và anh hạnh phúc với ảnh là anh 2 mặt của của một đồng tiền. Cho nên đối với một cái nhìn của người mà có một tầm nhìn sâu rộng. Sâu và sát một chút thì muốn giải quyết cái khổ cũng có nghĩa là chúng ta phải giải quyết dứt khoát và triệt để cả cái anh lạc. Bởi vì lạc nó được nuôi dưỡng, được sản sinh từ anh khổ mà ra. Cho nên trong câu hỏi làm sao để hết khổ nó hoàn toàn đồng nghĩa với câu làm sao để dẹp luôn cái lạc. Đó là cái sâu và cái lạ của câu kệ này. Thì Đức phật ngài dạy rằng để giải quyết tất cả những hiện hữu đắng, ngọt,

sanh, diệt, buồn, vui, thiện, ác. tất cả những cái 2 mặt đó của đời sống chỉ có một cách là giải quyết trệt để cái sự có mặt của 4 danh uẩn. Tôi nhắc lại đối với những người chưa học A tỳ đàm họ rất là sốc, rất là khó chịu khi mà phải nghe đến chổ này của bài kệ. Và tôi cũng bó tay bởi vì các vị phải làm quen thôi, phải làm quen với các giáo lý nó hơi khô đối với mình. Chúng ta khổ vì sanh tử bởi vì chúng ta còn có đủ danh và sắc. Sắc ở đây có nghĩa là vật chất. Danh ở đây chính là những gì mà ta gọi là tâm thức bao gồm cái bát của bên duy thức và lẫn cái lục thức của bên A tỳ đàm. Nói cỡ nào đi nữa thì chính vì còn có chổ để chứa những tập khí phiền não những tập khí sinh tử cho nên chúng ta mới tiếp tục lăn trôi, cái gọi là chổ chứa đó là danh uẩn (là bát thức của duy thức hoặc là lục thức của A tỳ đàm). Cho nên ở đây Đức Phật ngài dạy rằng phải giải quết triệt để tất cả những gì liên hệ trực hay là gián tiếp tới uẩn thì hãy dẹp hết cái đó thì nó sẽ không còn nổi khổ nữa. Thí dụ như chúng ta biết ở trong cõi dục giới thì có đủ 6 tưởng: sắc tưởng, thân tưởng...

Sắc tưởng là mình thấy cái này màu xanh, thấy cái kia nó là màu tím, cái này dài, cái kia ngắn, cái này tròn, cái kia vuông, cái này đẹp, cái kia xấu, cái này nam cái kia nữ gọi là những sắc tưởng. Chính vì mình còn sống, còn chìm đắm trong sắc tưởng cho nên những cái niềm vui nổi buồn của mình nó liên hệ đến sắc tưởng rất là nhiều. Ví dụ như có một sáng nào đó thức dậy soi gương thấy cái mặt mình có một hai cái vết nám, có một vài sợi tóc bạc, đuôi mắt có dấu chân chim thì tự nhiên mình buồn bởi vì mình nghĩ rằng mình không còn đẹp nữa, mình không còn hấp dẫn nữa. Cho nên ở cõi Phạm thiên cái hình dnah sắc tướng của họ, cái cảm nhận của họ, cái nhận thức của họ về cái gọi là

[07/08/2022 - 01:43 - tranngocdieu.nt]

Không có tưởng các tưởng, không có tưởng phi tưởng, không có tưởng vô hữu tưởng cũng vậy. 3 cái hàng này Ngài chỉ gom lại một câu thôi tức là tất cả những gì liên hệ đến tưởng. Gồm có sự có mặt của 6 tưởng trong cõi dục giới, sự vắng mặt tạm thời của một số tưởng ở cõi Phạm thiên hay sư vắng mặt của tưởng trong lúc nhập thiền diệt thọ tưởng (loại định không tâm thức). Cõi Phạm thiên ngũ uẩn thì chỉ có sắc tưởng, than tưởng và pháp tưởng (thiền định). Ở cõi Phạm thiên vô sắc thì chỉ có pháp tưởng. Ở cõi vô tưởng thì hoàn toàn không có loại tưởng nào. Ở đây Phật dạy rằng lìa bỏ hoàn toàn sự tái sinh các cõi vừa kể thì mới là cứu cánh chấm dứt tuyệt đối các đau khổ. Nội dung đoạn 874 nói như vậy đó. Ở đây Ngài dạy rằng sự lìa bỏ hoàn toàn sự tái sinh ở các cõi vừa kể. Thay vì Ngài nói là sự vắng mặt của 5 uẩn, sự vắng mặt của 12 xứ, của 18 giới hoặc là của danh sắc ngài không nòi. Mà Ngài chọn một cách nói đặc biệt trong cái bối cảnh này là vì sao? Là vì trong cái thời điểm đó các vị trời mà họ về họ nghe đạo thì Ngài dòm quanh những người thuộc về cơ tánh sâu đang ngồi trước mặt Ngài thì phải nói như vậy đó nó mới vừa với căn tánh của họ, nó mới hợp với tạng phủ của họ. Tôi nhắc đi nhắc lại không biết bao nhiêu lần là các vấn đề khi Đức Phật ngài nói ở chổ này Ngài nói theo cách khác ở chổ kia Ngài nói theo cách khác. Chúng ta không nên lấy làm lạ mà nhiều lúc tôi thấy dường như chổ này Ngài trả lời hay hơn, sâu hơn, rộng hơn, màu sắc hơn nhưng mà tại sao Ngài trả lời có vẻ quá đơn ginả thậm chí nó còn đơn điệu nữa, tại sao vậy? Mà đặc biệt là tại sao cái người kia họ nghe họ lại hoan hỷ, mà người ta còn đắc đạo nữa chứ, tại sao? Là bởi vì cái căn cơ của người ta nó như vậy đó. Chẳng hạn như trong đời sống của tôi có nhiều lúc tôi chỉ thèm được ngồi một mình thôi không cần cái gì hết. Có lúc tôi lại nghĩ đến một người quen ở xa tôi ước gì có người đó ngồi kế bên mình chắc vui lắm. Rồi có một lúc tôi ước gì có một bình trà nóng. Nhưng có một lúc tôi mong bây giờ có một cái đĩa mía mà người ta cắt ra từng miếng lớn nhỏ để trong tủ lạnh,có dĩa mía mà lấy ra từ tủ lạnh nó hạnh phúc lắm. Nó lạ lắm có lúc tôi ước gì có một ly trà đá thật là đậm. Tại sao không phải là cafe, không phải là hủ ya-ua, không phải là đĩa trái cây mà lại thèm một ly trà đá, tại sao vậy? Thì trong hoàn cảnh đặc biệt nào đó chúng ta có những cái nhu ầu cũng đặc biệt theo. Thì ở đây cũng vậy trong vần đề tu hành giải thoát có nhiều lúc trong một khoảnh khắc đặc biệt nào đó người ta cần đến một cái búng tay, một tiếng khánh, một tiếng chuông rất là nhỏ, nhẹ và êm mà nó kích vào chổ sâu thẫm nào đó mà mình tạm gọi là cái tử huyệt tinh thần thì tự nhiên mình được hoắc nhiên đại ngộ. Tiếng Nhật gọi là santori tức là cái sự trực nhận rất đỗi đột ngột bất ngờ, rất là ngẫu nhiên mà chính đương sự cũng không lường trước được. Tại sao nói chuyện gặp Phật là đại nhiên, đại phúc, đại hạnh là bởi vì chỉ có được

gặp Phật thì chúng ta mới có được cơ hội nghe Ngài nói thẳng vào cái tâm tư của mình, nghe cái chổ mình cần nghe.

Một vị Phật ra đời là một đại sự, hiếm hoi. Và một vị Phật ra đời cái hình ảnh của Ngài kích thích, khơi gợi cho vô lượng chúng sinh đại phát bồ đề tâm trở thánh vô thượng chánh đặng chánh giác. Cứ mỗi vị Phật ra đời là cơ hội để vô số chúng sinh dại phát bồ đề tâm tuy nhiên phát cho vui vậy thôi. Trong vô số chúng sinh đại phát bồ đề tâm thì chỉ có một số rất là ít, một trong nhiều tỷ người mới có thể đi đến hết cái đoạn đường mà mình đã chọn. trong kinh điển Nam truyền có ghi rỏ rằng ngài Xá Lợi Phất từng đại phát bồ đề tâm nguyện trở thánh bậc vô thượng cánh đẳng chánh giác nhưng mà Ngài chịu không thấu. Có một lần đó có một kiếp xưa tiền thân Ngài cũng nguyện thành vị chánh đẳng chánh giác Ngài tuyên bố ai xin gì Ngài cũng cho miễn là cầu được phật đạo vô thượng thì thôi. Có một cái người họ nghe như vậy họ không có tin ở trên đời này có một cái người có thể cho tất cả những gì mình có thể cho, cái gì mình sở hữu. Thì cái người đó đến xin Ngài Xá Lợi Phất. Nếu Ngài nói cái gì cũng cho được thì ông cho tôi xin con mắt của ông đi. Thì ngài Xá Lợi Phất lúc đó mới thò tay móc con mắt Ngài cho. Dau đớn như vậy, con mắt mình chỉ có 2 con thôi Ngài móc ra Ngài cho. Mà đã đau đớn lại cho của hiếm của quý, cho một cái vật rất là cần thiết trong cuộc sống của mình. Tưởng sao đưa cho cái người xin, ổng cầm ổng gớm quá ổng mới liện xuống đất ổng bỏ đi thì Ngài bị sốc. Ngài sốc ở chổ mình đau đớn là vậy, mình hy sinh là vậy mà tưởng sao cuộc đời có thái độ đáp trả hoài bảo như vậy làm sao chịu nổi. Chính vì cái ngán ngẫm như vậy mà làm cho Ngài thối chuyển bồ đề tâm. Ngài không tiếp tục theo đuổi con đường bồ tát nữa, nó khó như vậy. Cho nên cái bậc đại hiền đại trí như ngài Xá Lợi Phất mà còn phải nghĩ lại trong cái chuyện đại phát bồ đề tâm thì nói gì đến chúng ta. Cho nên đừng tưởng thành Phật là dễ mà chính vì cái chuyện thành phật không hề dễ cho nên cái cơ hội gặp được Đức Phật thì rất là khó khăn bởi vì Ngài là cái người cái gì Ngài cũng biết, ai Ngài cũng thương chỉ cần mình có đủ duyên lành ba la mật Ngài nhìn thấu tâm cang của mình thì ngàn đời từ vô lượng kiếp Ngài phán ra là phải dính. Kể cả những kẻ cùng hung, cực ác mà Ngài có thể nhìn thấu tâm can của họ để ngài biết rằng có thể đạt được hay không. Đằng này nếu mà đạt được thì cái người tướng cướp giết người không gớm tay như là ngài Agulima, tiếng Tàu gọi là U dật la ma mà Ngài nhìn thấy Ngài có cách Ngài nói làm sao cho người ta mền, người ta nhũn nhặn, cái ác người ta nó tan ra để mà người ta tiếp nhận được Phật pháp. Thì ở đây câu trả lời của Đức Phật trong trường hợp này cũng vậy. Ngài nhìn vào căn cơ, sở tánh, xu hướng tâm lý của người nghe để mà Ngài chọn ra cách trả lời phải nói rằng đối với phần lớn chúng ta ở đây nó rất là kiêu. Như cái câu hỏi ở dây cũng rất là lạ nữa làm sao mà đời không còn khổ lạc nữa. Có nghĩa là không còn trầm luân nữa. Thì cái câu trả lời cũng độc đáo không kém đó là làm sao mà giải quyết triệt để, làm sao mà triệt tiêu toàn bộ sự có mặt của các tưởng dù ở hình thức nào đi nữa. Dù là hình thức tưởng của cõi dục, hay là tưởng của cõi sắc, tưởng của cõi vô sắc miễn là giải quyết triệt để toàn bộ sự có mặt của danh uẩn thì không còn khổ nữa. Không còn có chổ gá, chổ nương, chổ dựa, chổ tựa của tập khí phiền não sinh tử nữa thì lúc đó cái khổ được chấm dứt.

[07/08/2022 - 02:08 - tranngocdieu.nt]

Và tiếp theo cái câu này mới phê, câu 875:

Ngài đã nói chúng con
Những điều chúng con hỏi
Có điều nữa hỏi Ngài
Mong Ngài trả lời cho
Bậc hiền trí nói rằng
Như thế này tối thượng
Nghĩa là ở đời này
Sự thanh tịnh Dạ xoa
Hay là chúng muốn nói
Còn điều gì khác nữa?

Cái câu này nếu mà định nghĩa từng chữ thì nó mệt lắm. Bây giờ các vị có thể hỏi tôi là tại sao trong kinh có chú giải mà sao trong kinh không có giải thích cho mình. Có những bài kinh sâu mà

chúng ta nghe hay chúng ta đọc mà kêu định nghĩa từng chữ thì chỉ có chết thôi. Nhưng mà lấy cía ý nghãi tổng quát của cả một đoạn thì Ok hiểu chứ nếu giải thích từng chữ từng chữ thì không hiểu. Mà tại sao như vậy vì ở đời này có nhiều cách nói. Nó có những vấn đề mà chúng ta phải nói như vậy. Hoặc có nhiều khi đơn giản là người nói họ muốn nói như vậy. Còn riêng đối với Đức Phật thì sao, tại sao Ngài lựa cách nói này vì Ngài nhìn cái căn cơ của người trước mặt. Vấn đề rất đơn giản nhưng phải nói như vậy nó mới vô được cái tâm tư cái chiều sâu cảm của người ta. Cho nên cái câu hỏi này mình tấy vô rất là kỳ nhưng mà lấy ý nghĩa tổng quát thì rất là sáng. Đó là hồi nãy đến giờ câu hỏi nào đưa ra cũng được Ngài giải đáp hết nhưng mà xin hỏi Ngài có phải mọi người đều chấp nhận tất cả những gì Ngài nói hay không và có phải trên đời này mọi người đều thống nhất với nhau rằng cái gì nó là đỉnh cao thì nó là đỉnh cao, có phải đúng như vậy hay không.

Nói cách khách cho dễ hiểu hơn là ngoài những điều Ngài nói ra trên đời này nó còn có một cái gì khác nữa hay không. Những điều Ngài vừa nói nó còn cách nói khác nữa hay không là thứ nhất.

[07/08/2022 - 08:29 - tranngocdieu.nt]

Điều thứ 2 là ngoài cái nội dung mà Ngài nói, ngoài cái ý tưởng ý nghãi mà Ngài nói còn những vấn đề khác được xem là tương đương hay không. Tôi nhắc lại theo cách nói của tôi như thế này là hồi nãy quý vị hỏi tôi. Vậy chứ ví dụ đi Thụy Sĩ chổ nào đẹp. Thì tôi nói Thụy Sỹ nó nhỏ thôi, nó chỉ bằng 1/4 Forida thôi nhưng nó là kinh đô về tài chính Thụy Sĩ là Zurich chổ mà shopping. Kinh đô hành chánh của Thụy Sĩ là Bern tổng thống cũng ở đó. Kinh đô về chính trị là Lucerne trong các vấn đề chính trị quốc tế thì được giải quyết ở đó, ở đây nó có hồ, có biển, có núi đẹp lắm, tôi nói như vậy. Thì quý vị mói hỏi tôi thế này: Ngoài những điều sư nói ra thì ở Thụy Sĩ còn có cái gì đáng nói hơn nữa hay không hay là chỉ chừng đó thôi. Cái câu mà vị hóa Phật hỏi là như vậy. Thì Đức Phật Ngài mới trả lời thế này.

Đoạn 876 là:

Bậc Hiền trí nói rằng
Như thế là tối thượng
Nghĩa là ở đời này
Sự thanh tịnh Dạ xoa

Thì cái mục đích, cái ý nghĩa, cái lý tưởng cao nhất của tất cả nhu7gn4 gì Đức Phật nói từ trên xuống dưới ý nghĩa rốt ráo là gì là cái sự thanh lọc phiền não để không còn khổ nữa. Đó là điều mà Đức Phật nói từ trên xuống nào là đấu tranh gây gỗ, nào là vấn đề của bỏn xẻn, của tham ái, của ước muốn, của khổ lạc v.v.. và v.v..Tất cả những gì Ngài nói nhắm đến mục đích duy nhất là thanh lọc nội tâm chúng sanh để cho chúng sanh không còn khổ nữa thôi.

Cái chữ Dạ xoa ở đây tiếng Phạn là yaksa. Có nghĩa là chúng sinh

Với ta thì toàn bộ vấn đề cần biết chỉ là vậy thôi ta luôn nhắm đến sự thanh tịnh phiền não của chúng sinh để họ hết khổ nhưng ở đời này không phải chỉ có mỗi mình ta. Kẻ thường kiến thì luôn nói về sự tồng tại của một cái tôi hằng hữu, hay một cảnh giới vĩnh cửu nào đó. Còn kẻ đoạn kiến thì luôn nói về sự chấm dứt mọi thứ một cách tiêu cực nhất. Nói gọn lại cái ý của Ngài là nói đến sự thanh lọc chúng sinh để cho mọi người bớt khổ. Nhưng mà ở đó có vị trời giống như Phật tử họ ngồi đi nghe cái ông sư A giảng ngồi nghe có thể mình thích có thể không thích nhưng mà trong lòng còn nghĩ về, mong ngóng ở chổ khác nữa, để về đi qua nghe cái ông sư kia ổng giảng nghe nói cũng đặc biệt lắm, ổng cũng có những cái thú vị lắm, thí dụ như vậy. ở trong đám thiên chung nghe pháp cũng có nhiều người suy nghĩ như vậy. Suy nghĩ không biết ngoài những gì Ngài nói ra ở đây còn có cái gì khác. Chắc những điều Ngài nói ở đây là những điều chân lý duy nhất trên đời này đâu. Cái vị hóa phật này thì cũng chính là Đức Phật ngài dùng thần thông tọa ra thôi. Đó cũng chính là câu hỏi mà Ngài đưa ra để rồi Ngài tự trả lời. Thì cái câu hỏi là: Xin hỏi ngoài cái sự thanh lọc phiền não để mà chấm dứt sanh tử thì nó còn có cái gì đáng để mình quan tâm nữa hay không. Đcứ phật nói, không có nói được như vậy bởi vì đối với một người cầu giải thoát thì những gì ta nói nãy giờ nó là quan trọng. Nhưng mà đối với những kẻ mà mắc vào thường kiến và đoạn kiến thì họ không màng đến chuyện giải thoát. Kẻ thường kiến thì đi theo những học thuyết mà thường kiến. Còn kẻ đoạn kiến họ nói gì đi nữa thì cái họ theo đuổi chính là từ cái quan điểm đoạn kiến của họ.

Chúng sanh ở đời có nhiều cách suy tư, ở đây kẻ thích thường kiến thì đi theo thường kiến. Kẻ nào mắc đoạn kiến thì đi theo đoạn kiến. Chỉ riêng có một số ngườ họ nói đến chấm dứt sanh tử một cách rốt ráo thôi. Đoạn kiến là họ nói đến sự tồn tại của thế giới theo cách của đoạn kiến, thường kiến thì nói đến sự tồn tại của thế giới qua cái cách của thường kiến. Riêng cái bậc thượng trí rốt ráo thì Ngài nói đến sự vắng mặt toàn diện của danh sắc đó là anubanisesa tức là vô dư Niết Bàn, sự vắng mặt triệt để của danh sắc, của uẩn, xứ, giới. Cái chữ kalavibada ở đây ngoài nghĩa là sự trong luận cải cọ còn có nghĩa rộng sâu hơn nữa đó là ám chỉ cho tất cả vấn đề rối rắm ở đời. Cái chử kalaha nghĩa đen thiu của nó là tranh luận cãi cọ, nhưng mà có nghĩa sâu rộng hơn nữa là ám chỉ cho tất cả vấn đề rối rắm ở đời này. Từ chổ đó Đức Phật ngài sử dụng giáo lý duyên khởi để Ngài giải thích ở đây. Ở đời cái rắc rối này nó nuôi cái rắc rối khác. Và ở đoạn kệ cuối cùng Đức phật ngài dạy để hết rắc rối chỉ còn có một cách thôi đó là đẩy cái ông thường kiến qua một bên, đẩy cái ông đoạn kiến qua một bên và phải chấm dứt triệt để mọi sự hiện hữu, đây chính là nội dung của bài kinh này.

Không thể đi theo ông A, không thể đi theo ông B mà cách giải quyết duy nhất ở đây chính là giải quyết triệt để không còn bị dính vào thường kiến nữa, không còn dính vào đoạn kiến nữa.

Tôi nhắc lại toàn bộ nhân loại trên trái đất này cho đến hôm nay theo con số thống kê chính thức ta có khỏang tròn trèm trên dưới suýt soát khoảng 7 tỉ người. và toàn bộ những sinh vật động vật cho tới nay cái con số đó mình lể không siết, ruồi muỗi kiến mình không có kể, mình kể nhân loại thôi đó là 7 tỉ. Rồi cái thứ khuất mày khuất mặt, siêu hình gì đó là mình dẹp luôn, tính những gì mình thấy thôi. 7 tỉ nhân loại rồi con heo, con chó, con mèo, con bò, con ruồi, con muỗi... thì toàn bộ chúng sinh gôm một cách tổng quát thì có 2 cách nhìn.

- Một là thường kiến: là tin tưởng và một cái tôi mong được sống đời với nó với những điều kiện mình thấy thích. Ví dụ như con chó con mèo cũng sợ chết, và lúc nào cũng mong được nằm ở chổ êm, chổ mát, chổ ấm cúng, mịn màng, ăn ngon, uống cũng ngon. Lúc muốn ăn có ăn, lúc muốn uống có uống, lúc cần vuốt ve thì cũng được vuốt ve. Thú rừng cũng vậy con voi, con cọp, con sư tử, con thỏ, con hưu, con chồn, con cáo thì con nào nó cũng mong là được sống hoài như vậy đừng có bị đe dọa, đừng có bị đói lạnh gì hết. Thì chúng ta có thể nói gọn cái loại thứ nhất là luôn luôn nghĩ đến bản thân mình và mong được sống ở điều kiện tốt nhất. Nếu mà nói chuyên môn 1 chút là trong thế giới loài người luôn luôn mong mỏi là mình được chết sanh về cảnh giới nào đó thường hằng bất biến, trường sanh bất lão đời đời không chết, không đau, không bệnh. Tin tưởng vào một cái tôi nghĩ rằng cho rằng là tắt thở đời này thì mình sẽ luân lưu sang cái đời sống khác như những con chim trong cái lồng bị hư vậy đó. Thí cái lồng bị hư thì con chim nó sẽ bay qua cái lồng khác, ví dụ như vậy. Thì chúng ta dầu muốn duầ không chúng ta cũng âm thầm tin tưởng và mong mỏi rằng hết đời sống này tôi sẽ tiếp tục đi sang một cái nơi khác trong một điều kiện sống tốt hơn. Dầu bình thườn chúng ta không nghĩ về chuyện đó nhưng mà cái suy nghĩ của chúng ta nó âm ĩ, âm thầm nằm ở đâu trong cái cốt tủy của mình. Chính mình nhiều khi mình cũng không ngờ mình ham sống sợ chết đến cái mức như vậy. Đã có những người than trời trách đất họ nói đời này đáng chết.

[20/08/2022 - 08:11 - tranngocdieu.nt]

Họ nói đời này là đáng chán, đời là bể khổ nhưng thật ra chỉ cần cho họ thu nhập một tháng cỡ chừng 100.000 USD thôi. Rồi tình xưa tìm về với họ, còn tình mới thì nhào vô giành giựt. Nói chung tiền bạc, tình cảm, danh vọng, chức tước, quyền lực đổ về coi họ còn chán đời nữa hay không. Lúc đó họ mới tá hỏa, họ tưởng họ là người chán đời, ngay cả tăng ni phật tử cũng vậy. Nếu mà bây giờ chúng ta có thể thay đổi về sức khỏe, về ngoại hình, về nhân dáng, về điều kiện vật chất về tài chánh và tiền bạc v.v. và v.v...thì tôi e rằng không còn ai vào cái room này mà nghe pháp nữa đâu. Thường kiến là chổ đó. MÌNH luôn luôn mong mỏi là mình được cái này, mình được cái kia bởi vì nó không được cho nên mình đành phải xoay qua hướng khác. Mình tưởng mình là người tu thật ra nếu mà sáng hôm nay mà chúng ta có trong tay một xấp vé máy bay mà hạng thương gia - bussiness hoặc là first class để bay về Lasvegas. Macau hay Venie hay Rome, Paris, London để mà đi chơi thì tôi nghĩ rằng sáng nay có ai mà vào trong cái room mà đoạn trường này để mà nghe những cái lời đau thương này hay không. Cho nên cía thường kiến theo đuổi chúng ta triền miên từ đời này sang đời khác. Thường kiến là luôn luôn mong mỏi đến, luôn luôn thầm nghĩ đến một sự

tồn tại của một cái tôi, của một cái ta nào đó. Và mong nó được tồn tại đời kiếp với những điều kiện mà mình mong mỏi.

- Quan điểm đoạn kiến: Có những người trên đời này họ không tin và cũng không hề nghĩ đến cái sự có mặt đời kiếp từ cái thân này qua thân khác, cứ cho rằng chết là hết. Tuy nhiên khi họ nghĩ đến giai đoạn ngắn ngủi của kiếp sống trước mắt thì họ vẫn nghĩ theo cái nhìn ngã chấp. Có nghĩa rằng tôi được sanh ra như thế này và mao mốt Tôi chết đi, tôi sẽ trở về với các bụi và tôi bây giờ, tôi đang là người nghèo, tôi đang là người giàu, tôi đang như thế này, tôi đang như thế kia và mai này tôi trở về cát bụi tôi không còn tiếp tục tồn tại nữa. Toàn bộ cái suy nghĩ của họ tuy rằng nó không có giống những cái anh thường kiến là mong mỏi được tồn tại đời đời kiếp kiếp. Họ chỉ nghĩ đến một kiếp này thôi. Tuy nhiên họ cũng nghĩ về đời sống hiện tại bằng một cái khái niệm về cái tôi. Thì cả hai suy nghĩ này được gọi là đoạn kiến. Còn nếu mà nói cho dễ hiểu một chút, nói mà có chi pháp một chút.

Thường kiến là tin tưởng vào sự có mặt của một cái tôi, vào một đấng tối cao nào đó (Chúa trời, thánh Ala, Phạm thiên...), hy vọng về một cảnh giới cao xa nào đó vĩnh hằng bất hoại.

Đoạn kiến là 3 quan điểm sau đây:

- Vô nhân kiến: là cho rằng mọi thứ ngẫu nhiên mà có.
- Vô hành kiến: là không có thiện ác gì hết, muốn làm gì thì làm không bận tâm đến báo ứng.
- Vô hữu kiến: là phủ nhận toàn bộ những gì mình không thể chứng minh là có như chuyện tái sinh, các cảnh giới, về nhân quả báo ứng, sự chứng ngộ của hiền thánh, sự có mặt của các loài siêu hình.

Trong kinh nói có 4 loại ngựa: Có con chỉ cần thấy nhá cai bóng roi là nó vọt rồi. Có con thì mình quất nó 1 cây nó mới chịu chạy. Có con thì đập chết nó cũng không chịu chạy. Người tu hành cũng vậy, chúng sanh ở đời cũng vậy. Có nhiều người chuyện gì đi nữa thì họ cũng là họ sống lỳ lợm sống bất thiện như vậy là cái loại ngựa mà đập chết cũng không thèm chạy chỉ có đem đi làm thịt nó thôi. Có những người họ cần cú sốc nhẹ nhẹ nào đó xa xa thí dụ như họ nhìn thấy cảnh thiên tai, nhân họa, chiến tranh tùm lum ở ngoài xã hội. Không mắc mớ gì mà họ nhìn họ ngán. Các vị có biết sau sóng thần 2002 cái khuyh hướng tìm về những trào lưu sống tâm linh bỗng nhiên trở thành ra cái làn sóng cực mạnh không gì cưỡng nổi. Số người tìm đén với yoga, tìm đến với các cái học thuyết, những cái nhánh tôn giáo trên toàn cầu từ Âu Á. Thì coi như nó trở nên mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Từ sau cái cuộc đại họa Somani 2002, có những người họ kỳ cục như vậy đó. Cho họ thấy một cái gì đó mà nó kinh khủng như vậy thì họ mới chịu tu. Ngay cả người Mỹ mà ngay sau vụ khùng bố 11/9 có rất nhiều người bắt đầu nghĩ tới vấn đề tâm linh. Họ thấy rằng thì ra cái chết nó đơn giản như vậy đó. May là cái lúc xảy ra vụ khủng bố số người trong 2 cái tòa tháp đôi không có nhiều, chứ lúc cao điểm thì số thương vong nó sẽ gấp 5, gấp 10 lần. Cũng may là lúc đó làm hơi sớm cho nên số người có mặt trong hai tòa nhà đó không có nhiều. Vậy mà phải nói rằng sau khi xảy ra cái vụ đó rồi thì rất nhiều người Mỹ họ đã lập tức thay dổi 180 độ về vấn đề nhận thức đối với đời sống. Họ thấy rằng mọi thứ nó mong manh. Những người chết trong đó đều còn là những tuổi trẻ tinh anh của Hoa Kỳ. Đó là nghững chuyên gia về các lĩnh vực: kinh tế, khoa học, thương mại, xã hội, luật sư, bác sĩ...Rồi bao nhiêu là gia tài, vàng ngọc, kim cương. Bùm một phát không còn một bóng. Cho nên ở đây mình nói rằng pháp môn tự kỷ ám thị nghe nó hơi kỳ nhưng sự thật, thay vì xài chữ tự kỷ ám thị thì nghe nó hơi tiêu cực thì mình xái cái chữ mềm mềm hơn là thực tập. và có một chuyện nữa thay vì mình kêu là tu học thì mình sẽ nói học tu. Tức là tập tu chứ mình biết gì mình xái chữ tu học nghe có vẻ nó sang nó bảnh quá. bậy giờ mình không xái chữ tu học nữa mà mình xài chữ học tu. Có nghĩa mình từng bước, từng bước phải cần có chất xúc tác như có người ham mê công đức mà tu tập, có người ham mê mong trở thành một người đức hạnh mà tu tập, có người vì sợ tội lỗi mà tu tập, có người sợ khổ mà tu tập.

Tôi sợ khổ mà tôi tu. Tự đáy lòng tôi mà nói thì công đức nó là một chuyện xa vời, và chuyện trở thành người đức hạnh đối với tôi nó cũng là một chuyện xa vời. Mà tôi có một chút gì đó trong phật pháp đó là vỉ tôi là người sợ khổ. Bởi vì tôi là người rất là dễ bị tổn thương về mặt tinh thần cho nên tôi rất là tự ti, rất là mặc cảm, cái cách tự cứu hay nhất là chỉ có Phật pháp thôi.

Mọi thứ ở đời này nó xuất phát từ cái sự tham muốn, tứ cái sự mình lạm dụng 6 xúc. Có nghãi là người tu hành không có lạm dụng ở trong 6 xúc, 6 thọ, 6 tưởng. Lạm dụng trong 6 tưởng có nghĩa là

mình chìm đắm trong thế giới ảo giác. 6 thọ là mình thưởng thức được cái gì là mình thưởng thức. Đời sống chỉ biết trốn chạy và kiếm tìm. Thích cái này thì đi theo cái này, ghét cái kia thì chạy trốn cái kia. Cái đó chính là cái sự lạm dụng xúc, thọ, tưởng. Hễ ở đâu mà xúc thọ tưởng làm việc rốt ráo không có chừng mục thì tôi xin hứa là ở đó khổ tràn ngập. Tu hành là sự chừng mực. Có nghĩa là chỉ thấy cái gì cần, chỉ nhìn cái gì cần, chỉ nghe cái gì cần thì đó được gọi là tu tập về xúc, về thọ, về tưởng. Và ở đây có một công thức rất là quan trọng mà tôi muốn mong bà con nhớ. Đó là không phải lúc nào mình nhìn mình cũng thấy. Trong tiếng Mỹ có 2 động từ rất là rõ là "to look" và "to see" 2 cái này khác chứ không giống nhau. Thành ra lúc nào mình to look, lúc nào to see. Có nhiều khi mình hành thiền tứ niệm xứ mình toàn to look không chứ mình không có to see. Chỉ nhìn thôi chứ còn thấy hay không thì tôi không sure. Và một chuyện nữa các vị nhớ là trong tiếng Mỹ chữ "home" khác với chữ "house". House chỉ là cái nhà thôi còn home mình tra từ điển như là go home là đi về nhà nhưng mà thất ra cái phật pháp mà mình học lơ mơ thì cái phật pháp nó chỉ là cái house. Mình phải học phạt pháp làm sao mà nó trở thành cái home của mình. Home là cái nhà mà nó có cái nghãi ngầm là lui tới trong tâm tưởng của mình như vậy gọi là home. Ở đây nó vừa là nghĩa đen, vừa nghĩa bóng, vừa là vật chất vừa luôn cả tinh thần. Còn cái chữ house thì không. hãy học phật pháp như thế nào để trở thành home chứ khong phải là house. Home là chổ để mình đi về buồn vui sống chết ở đó. Home nó còn hàm chứa ý nghĩa là quê hương hoặc một cõi đi về, riêng cái chữ house thì không. House có thể là cái nhà để sáng mình mua chiều mình bán vẫn gọi là house. Home thì khác, home là chổ đi về của mình, chổ buồn vui sống chết của mình, một cõi đi về của mình thì phạt pháp cũng vậy đó. Đôi khi to look không phải là to see, đôi khi mình học phật pháp, phật pháp chỉ là cái house không phải là cái home.

Đi tìm đạo là tìm cái gì? Chữ đạo là chữ way có nghĩa là who are you? hoặc là where are you?

Toàn bộ bài kinh Tranh Luận này là đề nghị mỗi phật tử đeo lên cổ mình một thánh giá. Thánh giá ở đây là chữ tôi trong tiếng Anh với dấu gạch ngang để xóa nó đi. Cho nên nếu mà một người phật tử mà có đeo thánh giá người ta biết sẽ rất là ngạc nhiên người ta nói phật tử thờ phật mà sao đeo thánh giá. Thì nói cái thánh giá đây không phải là cái mà chúa ngày xưa đã chịu khổ nạn, không phải, mà thánh giá này chính là xóa đi cái chữ tôi - tôi là vô ngã, vị tha.
